

Epistola Sfântului Apostol Pavel către Coloseni

1

Salutare. Pavel îi mulțumește lui Dumnezeu pentru Coloseni. Persoana și lucrarea lui Hristos. Slujirea lui Pavel în Biserică.

¹ Pavel, apostol al lui Hristos Iisus, prin voia lui Dumnezeu, și fratele Timotei,

² sfinților și fraților credincioși întru Hristos, care sunt în Colose: Har vouă și pace de la Dumnezeu, Tatăl nostru, și de la Domnul nostru Iisus Hristos!

³ Mulțumim lui Dumnezeu, Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, întotdeauna rugându-ne pentru voi;

⁴ căci am auzit de credința voastră în Hristos Iisus și de iubirea pe care o aveți către toți sfinții

⁵ în virtutea nădejdiei care vă este pregătită vouă în ceruri; pe ea mai dinainte ați auzit-o în cuvântul adevărului Evangheliei

⁶ care a ajuns la voi; așa cum în toată lumea ea aduce roadă și crește, tot astfel și la voi, din ziua'n care ați auzit și ați cunoscut harul lui Dumnezeu întru adevăr,

⁷ așa cum ați învățat de la Epafra¹,

¹Epafra, menționat de asemenea în 4, 12 și

iubitul nostru împreună-slujitor, cel ce pentru voi este credincios slujitor al lui Hristos

⁸ și care ne-a adus la cunoștință iubirea voastră întru Duh².

⁹ Iată de ce și noi, din ziua în care am auzit-o, nu încetăm în a ne ruga pentru voi și în a cere să vă umpleți de cunoașterea voii Sale întru toată înțelepciunea și priceperea duhovnicească,

¹⁰ umblând cu vrednicie înaintea Domnului, pentru ca'ntru toate să-I fiți plăcuți, aducând roadă în toată lucrarea cea bună și sporind în cunoașterea lui Dumnezeu,

¹¹ și după puterea slavei Sale întărindu-vă cu toată puterea spre toată stăruința și îndelunga-răbdare,

¹² cu bucurie mulțumind Tatălui, Celui ce v'a învrednicit să luați parte la moștenirea sfinților întru lumină,

¹³ Cel ce ne-a scos de sub stăpânirea întunericului și ne-a strămutat în împărăția Fiului iubirii Sale,

¹⁴ întru Care prin sângele Său avem răscumpărarea, iertarea păcatelor.

Flm 23, este continuatorul lui Pavel în întemeierea Bisericii din Colose.

²= Iubirea ce se naște și lucrează înlăuntrul Duhului Sfânt; inspirată de Sfântul Duh (ca virtute teologică – vezi 1 Co 13,13).

15 El este chipul nevăzutului Dumnezeu, Întâi-Născut a toată zidirea³,

16 pentru că'ntru El au fost zidite toate, cele din ceruri și de pe pământ, cele văzute și cele nevăzute, fie Tronuri, fie Domnii, fie Începătorii, fie Stăpânii⁴. Toate prin El și pentru El s'au zidit

17 și El este mai înainte decât toate, și toate'ntru El se țin împreună.

18 Și El este Capul trupului, al Bisericii, El, Care este Începutul, Întâiul Născut din morți, ca să fie El Cel dintâi întru toate.

19 Căci în El a binevoit „Dumnezeu” să sălășluiască toată plinătatea⁵

20 și prin El pe toate'ntru El să le împace⁶, fie cele de pe pământ, fie cele din ceruri, pace făcând prin El, prin sângele crucii Sale.

21 Și pe voi, cei ce oarecând în faptele voastre cele rele erați înstrăinați și vrăjmași cu mintea,

22 acum El prin moarte v'a împăcat în trupul Său de carne, pentru ca înaintea Lui să vă înfățișeze sfinți, fără prihană și nevinovați,

23 dacă într'adevăr rămâneți întemeiați în credință, întăriți și neclintiți

³= Fiul născut din Tatăl înaintea oricărei fap-turi. Atributul Unul-Născut (monogenés) (In 1, 14, 18 ș. a.) indică unicitatea Fiului în raport cu Sfânta Treime, ca singur născut din Tatăl, pe când acela de Întâi-Născut (protótokos) din textul de față indică anterioritatea nașterii Fiului în raport cu crearea lumii. Acest verset luminează, o dată mai mult, sensul exact al textului din Lc 2, 7: așa cum aici Fiul nu este „cap de serie” al fapturilor, nici acolo Iisus, Fiul Mariei, nu este „cap de serie” al unor „frați” mai mici.

⁴Privitor la numele și ierarhia puterilor cerești, ca și la intenția textului paulin, vezi nota de la Ef 1, 21.

⁵Pléroma: totalitatea a tot ce există.

⁶Paralelă soteriologică a finalului ontologic din versetul 16.

de la nădejdea Evangheliei pe care-ați auzit-o, cea care a fost propovăduită la toată făptura de sub cer și al cărei slujitor făcutu-m'am eu, Pavel.

24 Acum mă bucur de suferințele mele pentru voi, și'n trupul meu împlinesc lipsurile necazurilor lui Hristos pentru trupul Său, adică Biserica,

25 al cărei slujitor am devenit în virtutea economiei lui Dumnezeu ce mi-a fost dată pentru voi, aceea de a plini⁷ cuvântul lui Dumnezeu,

26 taina cea din veci ascunsă și din generații, dar acum descoperită sfinților Săi;

27 lor a vrut Dumnezeu să le arate care este bogăția slavei acestei taine între neamuri, adică Hristos Cel dintru voi, nădejdea slavei!

28 Pe El Îl vestim noi, pe tot omul sfătuindu-l și pe tot omul învățându-l întru toată înțelepciunea, pentru ca pe tot omul să-l înfățișăm desăvârșit întru Hristos Iisus.

29 Spre aceasta mă și ostenesc, luptându-mă potrivit lucrării Lui, care'n mine se săvârșește cu putere.

2

Slujirea lui Pavel în Biserică (continuare). Plinătatea vieții întru Hristos. Viața cea nouă întru Hristos.

1 Căci vreau să știți cât de mare e lupta mea pentru voi și pentru cei din Laodiceea¹ și pentru toți câți nu mi-au văzut fața trupească,

⁷A plini: a traduce în fapt; a converti virtualul în real.

¹Oraș în Asia Mică, nu departe de Colose.

2 pentru ca inimile lor să se mângâie; fiind ei în iubire, să aibă toată bogăția deplinei înțelegeri pentru cunoașterea tainei lui Dumnezeu-Tatăl și a lui Hristos,

3 întru care sunt ascunse toate vistierile înțelepciunii și ale cunoașterii.

4 Vă spun aceasta pentru ca nimeni să nu vă înșele prin vorbe amăgitoare.

5 Căci deși sunt departe cu trupul, cu duhul însă sunt împreună cu voi, bucurându-mă să văd buna voastră rânduială și tăria credinței voastre în Hristos.

6 Prin urmare, așa cum L-ați primit pe Hristos Iisus Domnul, așa să umblați întru El,

7 înrădăcinați și zidiți fiind într'Însul, întăriți în credință așa cum ați învățat-o și prisosind în ea cu mulțumire.

8 Luați aminte ca nu cumva cineva să facă din voi o pradă prin filosofie² și prin deșarta înșelăciune din predania omenească, după stihiiile lumii³ și nu după Hristos.

9 Căci întru El locuiește trupește toată deplinătatea dumnezeirii,

10 și deplini sunteți voi întru El, Cel ce este Cap a toată Domnia și Stăpânia⁴.

²Pretinsa filosofie a celor ce încercau să facă din creștinism o „gnoză”; nucleul se formase încă din vremea lui Pavel și avea să se dezvolte, ca o ciupercă, în următoarele două secole.

³Pentru „stihiiile lumii” vezi nota de la Ga 4, 3.

⁴Accent împotriva gnosticilor, al căror sistem „filosofic”, „rațional”, implica o seamă de „eoni”, ființe divine intermediare între Dumnezeu și om („Domnii”, „Stăpânii” etc.), un fel de suflete ale astrelor, menite să facă din Iisus, în cel mai bun caz, un egal al lor (sub alte forme și denumiri, erezia persistă și'n zilele noastre). Ca și în Epistola către Efeseni (1, 21-23), Pavel atestă că Iisus Hristos este nu doar mai presus, ci și altceva decât ele.

11 Întru El ați fost tăiați împrejur cu tăiere împrejur nefăcută de mână, prin dezbrăcarea de trupul cărnii întru tăierea împrejur a lui Hristos.

12 Îngropați cu El prin botez, întru El ați și înviat prin credința în lucrarea lui Dumnezeu Care L-a înviat pe El din morți.

13 Iar pe voi, cei ce erați morți în greșalele voastre și în netăierea împrejur a trupului vostru, v'a făcut vii împreună cu El, iertându-vă toate greșalele,

14 ștergând zăpădul ce era asupra noastră, potrivit nouă prin opreliștile lui⁵, pe care ni l-a luat din cale pironindu-l pe cruce;

15 prin ea biruit-a El Începătoriile și Stăpâniile, dezbrăcându-le și dându-le'n privesc.

16 Așadar, nimeni să nu vă judece pentru mâncare sau băutură sau cu privire la vreo sărbătoare sau lună nouă sau sâmbete;

17 ele sunt o umbră a celor viitoare, dar trupul⁷ e al lui Hristos.

18 Nimeni să nu vă lipsească de răsplată prin „smerenie-de-bunăvoie”⁸ sau prin „slujire-de-îngeri”⁹, vârandu-se el în cele ce n'a văzut și'n zadar

⁵= Actul contractual al Legii Vechi, înrobitor prin mulțimea restricțiilor și interdicțiilor formale (vezi Ef 2, 5 și nota; mai jos, versetele 20-21).

⁶Imagine împrumutată din cortegiile triumfale ale împăraților care-și dezbrăcau captivii și-i expuneau astfel batjocurii publice.

⁷Trupul: realitatea; substanța (în opoziție cu umbra).

⁸Literal: smerenie voluntară; deliberată; pusă la cale; programată.

⁹Terminologie împrumutată din religiile misterice ale Frigiei, cărora le aparțineau, probabil, inovatorii din comunitatea Colosenilor, aceiași care pretindeau că au și „viziuni” (vezi mai departe).

semețindu-se cu mintea lui cea trupească

¹⁹ în loc să se țină strâns de Capul din care întregul trup – prin încheieturi și legături hrănindu-se și întocmindu-se – crește prin creșterea lui Dumnezeu¹⁰.

²⁰ Așadar, dacă împreună cu Hristos ați murit față de stihiiile lumii, atunci de ce, ca și cum încă ați trăi în lume, vă supuneți unor porunci ca:

²¹ „nu lua!”, „nu gusta!”, „nu atinge!”,

²² – privind lucruri care toate pier prin folosire? acestea sunt rânduiele și învătățuri omenești;

²³ ele au, într’adevăr, o înfățișare de înțelepciune, cu a lor „religiozitate-în-sine”, cu a lor „smerenie-de-bunăvoie”, cu a lor „necruțare-a-trupului”, dar nu au nici un preț, nici măcar pentru mulțumirea trupului¹¹.

3

Viața cea nouă întru Hristos (continuare). Datorii sociale întru viața cea nouă.

¹ Așadar, dacă ați înviat împreună cu Hristos, pe cele de sus căutați-le, acolo

¹⁰ = Biserica, trupul lui Hristos; vezi și Ef 1, 22-23; 4, 15-16.

¹¹ Ultima frază a acestui verset implică enorme dificultăți de traducere, iar experții secolului nostru încă n’au realizat un acord. În context: Falsul ascetism propovăduit de unii iudaizanți nu are un suport doctrinar în Legea Veche și, în consecință, e lipsit de valoare (ca orice morală fără fundament teoretic); mai mult, el contrazice însuși dreptul trupului (cărni) de a-și împlini trebuințele elementare, în interiorul acelei virtuți pe care Pavel o recomandă constant: cum-pătarea.

unde este Hristos șezând de-a dreapta lui Dumnezeu;

² la cele de sus cugetați, nu la cele de pe pământ;

³ căci voi ați murit, iar viața voastră este împreună cu Hristos ascunsă în Dumnezeu.

⁴ Când Hristos, viața voastră, Se va arăta, atunci și voi împreună cu El vă veți arăta întru slavă.

⁵ Prin urmare, ucideți mădulele voastre cele pământești: desfrânarea, necurăția, patima, pofta cea rea și lăcomia – care este închinare la idoli –,

⁶ din pricina cărora vine mânia lui Dumnezeu peste fiii neascultării,

⁷ întru care și voi ați umblat odinioară, pe când trăiați în ele.

⁸ Acum însă și voi pe toate să le lepădați: mânia, întărâtarea, răutatea, blasfemia, cuvântul nerușinat din gura voastră.

⁹ Nu vă mințiți unul pe altul, de vreme ce v’ați dezbrăcat de omul cel vechi laolaltă cu faptele lui,

¹⁰ și v’ați îmbrăcat cu cel nou, care spre cunoaștere se reînnoiește după chipul Celui ce l-a zidit.

¹¹ Acolo¹ nu este elin și iudeu, tăiere’mprejur și netăiere’mprejur, barbar, scit², rob, liber, ci Hristos, totul întru toți.

¹² Așadar, ca niște sfinți și iubiți aleși ai lui Dumnezeu, îmbrăcați-vă cu simțăminte de’ndurare, de bunăvoință, de

¹ Acolo unde este Hristos (prin extrapolare din v. 1).

² Sciți, locuitorii din nordul Mării Negre, cei mai îndepărtați dintre „barbari” (adică dintre toți cei ce nu vorbeau limba greacă – vezi 1 Co 14, 11 și nota).

smerenie, de blândețe, de'ndelungă-răbdare,

13 îngăduindu-vă unii pe alții și iertând unul altuia dacă are cineva vreo plângere împotriva cuiva; așa cum Hristos v'a iertat vouă, tot astfel și voi.

14 Mai presus de toate acestea, îmbrăcați-vă întru iubire, care este legătura desăvârșirii.

15 Și'n inimile voastre să domnească pacea lui Hristos, întru care ați fost chemați ca să fiți un singur trup; și fiți mulțumitori.

16 Cuvântul lui Hristos să locuiască întru voi cu bogăție. Învățați-vă și povățuiți-vă între voi cu toată înțelepciunea. Cântați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-I în psalmi, în laude și'n cântări duhovnicești.

17 Și orice ați face, cu cuvântul sau cu lucrul, pe toate să le faceți în numele Domnului Iisus, prin El mulțumindu-I lui Dumnezeu-Tatăl.

18 Femeilor, fiți supuse bărbaților voștri, așa cum se cuvine întru Domnul.

19 Bărbaților, iubiți pe femeile voastre și nu fiți amarnici față de ele.

20 Copiilor, întru toate ascultați-i pe părinții voștri, căci aceasta este bineplăcut Domnului.

21 Părinților, nu-i întărâtați pe copiii voștri, ca să nu se deznădăjduiască.

22 Robilor, întru toate ascultați-i pe stăpânii voștri cei după trup, nu cu slujire doar de ochii lumii, cu gândul de a plăcea oamenilor, ci întru curăția inimii, temându-vă de Domnul;

23 orice ați face, lucrați din toată inima, ca pentru Domnul și nu ca pentru oameni,

24 știind că de la Domnul veți primi

răsplata moștenirii; slujiți-I Domnului Hristos;

25 căci cel ce face nedreptate își va primi nedreptatea; și părtinire nu poate fi.

4

Datorii sociale întru viața cea nouă (continuare). Salutări. Încheiere.

1 Stăpânilor, dați-le robilor voștri ce este drept și potrivit, știind că și voi aveți Stăpân în ceruri¹.

2 Stăruiiți în rugăciune, priveghind în ea cu mulțumire,

3 rugându-vă totodată și pentru noi, ca Dumnezeu să-i deschidă cuvântului nostru o ușă spre a grăi taina lui Hristos pentru care sunt eu în lanțuri,

4 ca s'o arăt așa cum trebuie să grăiesc.

5 Umblați cu înțelepciune față de cei ce sunt în afară², răscumpărând vremea³.

6 Cuvântul vostru să fie'totdeauna plăcut, dres cu sare, ca să știți cum trebuie să-i răspundeți fiecăruia.

7 Toate câte mă privesc pe mine vile va face cunoscute Tihic, iubitul frate și slujitor credincios și împreună-ostenitor întru Domnul.

8 Anume pentru aceasta l-am trimis, ca să știți cum ne aflăm și ca să vă mângâie inimile,

¹În fapt, acest verset este finalul capitolului precedent. De aici, adresarea e generală.

²= Cei ce sunt în afara comunității; necreștinii.

³Pentru „răscumpărarea vremii” vezi nota de la Ef 5, 16. În cazul de față, recuperarea timpului se poate face și prin folosirea oricărui prilej de a răspândi Evanghelia printre păgâni.

⁹ Împreună cu Onisim, credinciosul și iubitul frate, care este dintre voi⁴; ei vi le vor face cunoscute pe toate cele de aici.

¹⁰ Vă îmbrățișează Aristarh⁵, cel întemnițat împreună cu mine; și Marcu⁶, vărul lui Barnaba – în privința căruia ați primit porunci; dacă vine la voi, primiți-l;

¹¹ și Isus cel numit Iustus⁷. Aceștia sunt singurii dintre cei tăiați împrejur care au lucrat împreună cu mine pentru împărăția lui Dumnezeu; ei mi-au fost încurajare.

¹² Vă îmbrățișează Epafra⁸, care este dintre voi; rob al lui Iisus Hristos, el pururea se luptă pentru voi în rugăciunile sale⁹, ca să stați desăvârșiți și'ntru totul să pliniți voia lui Dumnezeu.

¹³ Căci mărturisesc eu despre el că multă osteneală-și ia pentru voi și pentru cei din Laodiceea și din Ierapole¹⁰.

¹⁴ Vă îmbrățișează Luca¹¹, doctorul cel iubit, precum și Dimas¹².

¹⁵ Îmbrățișați pe frații din Laodiceea și pe Nimfas și Biserica din casa lui¹³.

⁴Despre Onisim, originar din Colose, vezi mai pe larg în Epistola către Filimon.

⁵Aristarh îl însoțise pe Pavel în cea de a treia călătorie misionară și apoi în drumul spre Roma.

⁶Marcu, autorul Evangheliei care-i poartă numele.

⁷Despre acest Isus-Iustus nu avem știri și din alte surse.

⁸Despre Epafra vezi nota de la 1, 7.

⁹Lupta prin rugăciune (vezi și Rm 15, 30) e una din ideile-forță ale lui Pavel.

¹⁰Ierapole, oraș în apropiere de Colose.

¹¹Luca, autorul Evangheliei a treia și al Fap-telor Apostolilor.

¹²Dimas, menționat și în Flm 24. Din 2 Tim 4, 10 știm însă că, „în dragoste cu veacul de-acum”, l-a părăsit pe Pavel și s'a dus la Tesalonic.

¹³Nimfas, a cărui casă – probabil destul de largă – devenise locaș de închinare al unei co-

¹⁶ Și după ce scrisoarea aceasta se va citi la voi, faceți în așa fel ca ea să fie citită și în Biserica Laodiceenilor; iar pe cea din Laodiceea¹⁴ s'o citiți și voi.

¹⁷ Și spuneți-i lui Arhip¹⁵: Ia seama la slujba pe care ai primit-o întru Dom-nul, ca s'o împlinești.

¹⁸ Salutarea, cu mâna mea, a lui Pavel. Aduceți-vă aminte de lanțurile mele. Harul fie cu voi! Amin.

munități creștine.

¹⁴Majoritatea comentatorilor biblici cred că această scrisoare către creștinii din Laodiceea este una și aceeași cu Epistola către Efeseni.

¹⁵Arhip, colaborator al lui Pavel; menționat și în Flm 2